www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 288. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 11. грудня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 288. Jersey City, N. J., Saturday, December 11. 1926. THREE CENTS.

СТРАШНА КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА

21 МАЙНЕРІВ ЗГИНУЛО, 15 ЩЕ ЗАХОПЛЕНИХ У КОПАЛЬНІ.

ПРИНСТОН, Индіяна, 9. грудня. — В копальні ч. 2., належачій до Франсиско Ковл Ко., вибухли підземні гази. Наслідком вибуху згинуло в копальні 21 майнерів. Від вибуху занявся полудневий вихід з копальні, замикаючи під землею 15 других робітників. З пожару виратувалося всего 7 людий.

Се ще не конець нещастя, бо з 44 майнерів, які виратувалися з вибуху, більшість так страшно попечена вибухом, що їх життя находиться в небезпеці.

Заряд копальні каже, що вибух повстав з невідомої причини.

БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ПРОВІДНИКАМ КРАВЕЦЬКОГО СТРАЙКУ НЕ ПОВЕЛИСЯ ВЛАСНІ ЗБОРИ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Радикальні провідники страйку жіночих кравців у Ню Йорку скликали на нині вечером до Купер Юніон віче страйкарів, щоби обговорити питанне дальшої страйкової політики та в сей спосіб піддержати свій захитаний провід.

Замісць дістати від страйкарів піддержку, зібрані страйкарі виступили з різкими протестами проти провідників. Збори скоро перейшли в страшний нелад, так що комуністичні провідники покликали „капіталістичну" поліцію на вспокоєнне страйкарів. Не обійшлося при тім без бійок межи зібраними. Доперва як на кождий перехід уставлено по двох полісменів, могли провідники дійти до слова. Тепер комуністи стали нападати на своїх противників, а послісмени викидали за двері кождого, що хотів щонебудь сказати проти комуністичного проводу страйку.

Здушивши в сей спосіб опозицію, комуністи без труду вже перевели резолюцію за довірєм для провідників.

ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО СТРАЙКОВИХ НАСИЛЬСТВ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Шістьох робітників, обжалованих кравецькими підприємцями за теророзаменне кравецьких робітників у страйку, признаялося перед судом, що вони сотворили були спеціяльний комітет для переслідування підприємців, які працювали підчас страйку. Обжаловані признаялися також до великих шкод у шопах сих підприємців. Суддя вироку ще не видав.

ПРОЦЕС ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА ЗА ОБМАН УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 9. грудня. — На нинішній розправі проти Фола, бувшого міністра з кабінету президента Гардинга, та наймтяра Догені за обман федерального уряду при винаймі федеральних нафтових теренів, виступив яко свідок самий Догені.

Обжалований боронив своїх контрактів з урядом за винайм нафтових теренів уряду та приватні позички для міністра Фола. На оборону свого контракту винайму заявив він, що він був переконаний на основі заяв урядників, що Япан готовиться до війни з Америкою та що використуванне нафтових теренів лежало в інтересі Америки.

МІНІСТЕР СКАРБУ ЗАПОВІДАЄ РІК ДОБРОБУТУ.

ВАШИНГТОН, 9. грудня. — Секретар скарбу Мелон видав публично свій звіт з економічного стану краю. Звіт заявляє, що після всякої правдоподібности слідуючий рік буде теж роком добробуту, так у краю, як і поза краєм.

Він радить американським капіталістам робити позички поза границі.

ЗА СЛІДСТВОМ В СПРАВІ НЕПРАВНИХ ВИБОРІВ.

ВАШИНГТОН, 9. грудня. — Демократичний сенатор Дил вніс у сенаті резолюцію на розслідженне виборів пенсилвенійського сенатора Вера та илинойського сенатора Смита та за здержаннем їх признання сенаторами на так довго, поки слідство не викаже правности їх вибору.

Резолюцію відложено на пізніше.

САМОВБИЙСТВО АКТОРКИ ЧЕРЕЗ НЕДУГУ.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — В нюйоркськім готели Шелтона поповнила самовбийство через отроєнне акторка Дорота Смолер, подавши за причину невилічиму недугу сухіт.

ПРИЗНАЛИ МИРОВУ НАДГОРОДУ ВИЛСОНА.

НЮ ЙОРК, 9. грудня. — Фундація Світового Суду імени Вилсона признала сьогорічну надгороду за працю для світового мира відомому політикови й правникови Елайгу Рутови.

Надгороду, яка виносить 25,000 долярів, признано Рутови за те, що він придумав добрий спосіб вибору межидержавних суддів.

НАПАД ТОВПИ НА ДИПЛЬОМАТА.

МЕКСИКО, 9. грудня. — Еспанський дипльомат Ігваль побив на вулиці по лиці полісмена, який звернув йому увагу, щоби не нарушував правил про автомобілеву їзду. Обурені сим прохожі напали гурмою на дипльомата й тяжко його потурбували. Хто знає, що булоби сталося з ним, якби поліція не була виратувала його з рук розлючених Мексиканців.

РУХОМІ ОБРАЗКИ ДЛЯ НАУКИ.

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк, 9. грудня. — Директори Американської Колеґії Хірурґії постановили вживати фільмів для навчання хірурґії. Перший того рода експеримент має бути заведений у медичній школі Рочестерського університету.

НЕБУВАЛІ БУРІ В КАЛИФОРНІЇ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, 8. грудня. — Південну Каліфорнію навістили нині дивачні бурі. В Санта Моніка появилася хмара лійкової форми, яка підняла з гору стовп води з океану які 4 милі від берега. Про подібні водні труби доносять з острова Санта Каталіна.

З міста Калехіко доносять про 5 землетрусів, з яких два були досить сильні. Потрясення не зробило ніякої шкоди.

АВТО ДЛЯ ВИШУКАННЯ УБІЙНИКІВ.

БЕРЛІН, 8. грудня. — До диспозиції поліції дано спеціяльне авто, яке заосмотрене у всі модерні засоби розслідування злочинів, особливо убійств. Воно прислужиться дуже богато до викриття злочинів, бо буде зявитися дуже скоро на місци злочину.

ПРИХОДЯТЬ ДО РОЗУМУ?

Доносять нам, що цивільні польські осадники, що кілька років тому осіли м. и. в районі с. с. Охматкова, Перекалля і Бокійми, Княгиненської гміни, Дубенського повіту, продають землю й виїзджають на Поморря й Познанщину. Кажуть: „нех тен Волинь і тих Русінув дябел возьме". Які причини того, не відомо; мабуть не найшли тут того раю, про який мріяли. — Довідуємось, що й у инших місцевостях кольоністи все випродують і виїзджають. — Так би було давно зробити, а то й їхати сюди було нічого. І на польських землях поміщицьких земель для них ще вистарчилоб.

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА ВОЛИНІ.

В понеділок, дня 15. листопада, почався в Володимирі Волинськім великий комуністичний процес о державну зраду. На лаві обвинувачених засіло 150 осіб, що відповідають за організовання повстання на Волині в 1924 р. Серед обвинувачених є дехто з Східної Галичини, між иншими, адвокатський концціпент зі Львова др. Мандель, дальше відомі з так званого святоюрського процесу: студентка університету Хая Штайн, Нестор Гомен, Вайнтух і инші. До справи покликано біля 500 свідків, через що вона й потреває яких два місяці. Тому, що судова саля замала, розправа відбувається в салі „Мацежи", яка находиться досить далеко від тюрми. Обвинувачених ведуть кождого дня під сильною ескортою вулицями міста з тюрми на розправу. Оборони обвинувачених піднялися, крім місцевих, також львівські адвокати.

ПОДАТОК НА СТАРИХ ПАРУБКІВ.

РИМ, 6. грудня. — Муссоліні взявся і до старих парубків. Всі нежонаті в віці між 25 а 65 роком життя будуть мусіли платити податок. Гроші з податку підуть на допомогу потребуючим матерям.

Стінний Календар

з портретом

ІВАНА ФРАНКА,

(в двох кольорах)

свята українські і англійські.

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.

„SVOBODA"

83 Grand St, Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сиц повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1927 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що вже вислано календарі на адресу пп. секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 10. грудня:
Від. 15, 16, 17, 19, 30, 32, 35, 37, 40, 41, 43, 46, 52, 53, 54, 55, 71, 79, 83, 95, 97, 101.

Вислано експресом 10. грудня.
Від. 68, 103, 107, 109.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня висилки календарів, нехай повідомить Адміністрацію „Свободи".

ЗЛОДІЙ У ВЕЛИКІМ СТИЛЮ.

У Парижі арештовано вимкового злочинця, Жоржа Ремеса, відомого під назвою „чоловіка зі сто масками". Не було професії, в якій він не виступав би, починаючи від носія до консуля, від комівояжера до лікаря перського шаха. З усіх цих професій заробив він 4 міл. франків у Франції, не минаючи Альжиру та Марока. Його засудили разом на 102 літ вязниці, але це видалось йому за довгою карою і він відсидів лише сім місяців, хоча арештували його вісім разів. Первісна професія Ремеса була акробата в цирку „чоловіка-вужа". Він мав таку зручність, що після кількох днів побуту у вязниці, втікав. Від кількох місяців за ним шукали сотки детективів. Його увязнили в Руен, коли міняв тисяч франків так зручно, що і банкнот ховав собі і дрібні. У крамниці був випадково поліційний агент, який його арештував, але навіть при помочі поліційної варти не встиг завести його на поліцію, бо Ремес утік по дорозі. Він повторив свою штуку з 1000 фр. зараз на другий день і третій, а увязнений на четвертий утік з вязниці. При помочі нанятого авта втік, запрошуючи по дорозі шофера на чарочку. Поїхав до купелевого місця Екс Ле Бен і там крадене авто продав трьом особам одночасно по 20.000 фр. і продовжував як офіцир міняти 1000 франківки. Одночасно грав у місцевім касині і відси покрав два портфелі, одно фракове вбрання і дороге футро. Арештували його в Ліоні; він признався до деяких крадежей і як звичайно заявив спокійно слідчому судді, що готов заложитися з ним за 1000 фр., що довше як тиждень у вязниці сидіти не буде.

ЩЕ ОДНО НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО В ПОЛЬЩІ.

Ювилейний комітет, що має святкувати 200-літні роковини канонізації польського святого Станіслава Костки, видав комунікат, в якому читаємо такий уступ: „Ледви прогомоніли у Львові вступні (?) свята для цілорічного ювилею в честь Франциска з Ассісі, аж ось приготовляється католицька Польща до свята Патрона нашої подвійно нам дорогої молоді, з нагоди 200-літніх роковин канонізації св. Станислава Костки"... Важко написати краще: „Ледви прогомоніли" — „аж ось"... і міністерство освіти видало розпорядок, що день 13. листопада буде виймково вільний від науки в усіх польських школах. Нема і не було другої республики в світі, що святкувала би стільки святих, чужих і власних...

ЧИСТИЙ ІНТЕРЕС.

Вже два роки тягне львівський суд розслід справи обвинувачених любачівських жидівських корчмарів, Герцберґа та Йоллеса, які продавали на сотки тисяч долярів чужі дрова, одержували величезні позички, а коли дійшли до мільонового майна і вивінували всю свою родину долярами, проголосили банкротство на чверть мільона долярів. Київ і паперів не мають ніяких, бо вони торгували долярами, а тоді в долярах не вільно було вести бухальтерії. Отже — заявляють хитро-мудро — не вели ніяких рахунків. Тепер нехай суд перевірить, чи вони справді збанкротували, чи ні... Не кождий суддя має промисловий хист жидівського торговця деревом!

СВІТОВА ХРОНІКА.

У Барсельоні міська рада на спеціяльнім святі передавала королеві прегарну палату, вибудувану з публичних складок. Була це спеціяльно арангована демонстрація, щоби показати, що Катальонці бущім-то дуже прихильно ставляться до еспанського короля. — В Японії що тижня два міліони осіб буває в кіні. — У французькій академії наук демонстрували фільму одночасно з грамофоном. Півгодинний виклад про недуги серця з образками вичерпав матеріял, який студенти вчаться звичайно півроку. — Найстаршою республикою в Европі, що має найдешевшого президента, є Андора в піренейських горах між Еспанією і Францією. Президентом є звичайний пастух і бере річно всього 75 фр. платн, бо за випас отар має решту, потрібну на скромне життя на полонинах. — Надто вчасні сніги, що впали цього року, вигнали з лісів Ляпляндії приблизно 30.000 ренів, які підійшли до людських осель за поживою. У численних місцях спричиняли вони великі шкоди, нападаючи громадами на копиці сіна. — В Югославії заборонили фільму, зладжену на підставі оперетки Легара „Весела вдова". — Гінденбурґ помилував шурина бувшого президента Еберта за образу чести.

ЛІГА НАЦІЙ ЗАПРОШУЄ АМЕРИКУ НА НАРАДИ

ЖЕНЕВА, 9. грудня. — Рада Ліґи Націй ухвалила запросити Злучені Держави до участи в міжнародній конференції, яка відбудеться з рамени Ліґи в осени слідуючого року, а на якій будуть радили над контролею приватного виробу оружя. Та справа мала бути порушена на розоружній конференції, але та не буде скликана перед 1928 роком, бо загальна опінія є за тим, щоби справу світового розоруження приготовити до тої міри, щоби конференція була успішна, а не закінчилася невдачею. Супроти того нова конференція в справі виробу оружя відбудеться осібно.

На ту конференцію рішено запросити рівнож совіти. Одначе з огляду на те, що конференція відбудеться в Женеві, совіти не прийдуть задля неодержання сатисфакції з боку швайцарського уряду задля убиття совітського посла Воровського.

АЛЬБАНІЯ РАТИФІКУЄ ДОГОВІР З ІТАЛІЄЮ.

ТИРАНА, 9. грудня. — Альбанський парлямент ратифікував італійсько-альбанський договір, який спричинив таку крізу в Югославії.

З огляду на ту ратифікацію вихав югославянський бувший міністер заграничних справ Нінчіч до Парижа і Лондону, щоби обговорити нову ситуацію на Балкані.

ПОКОЄВІ НАГОРОДИ НОБЛЯ.

ПАРИЖ, 9. грудня. — Світову нагороду Нобля за змагання в напрямі світового мира одержали за 1926 рік міністри заграничних справ Бріянт і Штреземан. Нерозділені такі самі нагороди за 1925 рік одержали: англійський міністер заграничних справ Чемберлейн і генерал Дос за свою працю в справі репарацій.

Урочиста проклямація тих нагород відбудеться 10. грудня, в річницю смерти Нобля. Нагороди і дипльоми будуть доручені дипльоматичним представникам тих держав, до яких належать наділені нагородами.

АМЕРИКАНЦІ НАБУВАЮТЬ НОВІ ПЛЯНТАЦІЇ ПІД УПРАВУ ГУМИ.

ЛОНДОН, 9. грудня. — Ліберійське правительство затвердило умову з американською гумовою компанією Файерстон, силою якої відступило компанії 1,000,000 акрів землі в джунглях під плянтацію гумового дерева. Умова заключена на протяг 99 років. Виготовлення землі буде коштувати $100 за акер, або $100,000,000 в цілости і буде запотребовувати 350,000 робітників тубильців. Та сама компанія має вже там готові плянтації гуми на 200,000 акрах землі.

В той спосіб хоче Файерстон Компанія побороти англійський монополь на гуму.

АНГЛІЯ ГОТОВА ВИЗНАТИ КАНТОНСЬКИЙ УРЯД.

ШАНГАЙ, 9. грудня. — Поширюють тут всюди поголоски, що британський уряд робить всі зусилля, щоби придушити страйк та ненависть до чужинців. В звязку з тим подають, що Англія готова визнати і кантонський уряд як центральне правительство. В той спосіб хоче Англія припинити рівнож і вплив большевицький.

Англійський вплив можна пізнати вже в Ганкові, де припинено страйк. Хінські політики вважають, що приязнь з Англією принесе їм більше користи чим злука з совітами, бо большевицькі аґітатори зачинають вносити розклад в хінське господарське життя.

ЗДОХЛИ ПЕС В ДИПЛЬОМАТИЧНІЙ ТОРБІ.

ПАРИЖ, 9. грудня. — Підчас дебати над фінансовим законом заатакували деякі бесідники надренську окупацію з того згляду, що високі урядники французькі надуживають дипльоматичного мішка, щоби перевозити люксусові предмети з Франції до окупованої землі. Премієр Поанкаре подав у відповіди, що він сам робив досліди в ті справі, одначе не завважав ніяких надужить. Тільки в одним випадку треба було вмішуватися. Ото знайшли в дипльоматичнім мішку здохлого песика, якого висилав один дуже визначний урядовець до своєї жінки. Показалося, що це був улюблений песик його жінки, яка хотіла доконче поховати його в своїм городі, бо він був вірним товаришом через довгі літа. Чоловік і жінка так були привязані до зьвірятка, що, заявив Поанкаре, він не мав серця повести дальше слідство в тій справі.

Посли нагородили Поанкаре за те оплесками і закинули дебату над тими справами.

ФРАНЦІЯ ЗБИРАЄ ВІЙСКО НАД ІТАЛІЙСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ

ПАРИЖ, 9. грудня. — Французьке правительство дало свою згоду, щоби скріпити воєнні сили коло Ніцци на італійсько-французькій границі. Рівнож зміцнено фільоту. Франція побоюється нападів з боку Італійців і хоче бути готова на всякий випадок, а заразом забезпечити чужинців, що приїзджають на Рівієру. Вся та акція дуже обурює фашистів, які закидують Франції те, що вона викликує в Европі непотрібне замішанне, бо сама виступає ворожо проти Італії, а заразом бунтує Югославію і викликує штучний протест в справі італійсько-альбанського договору.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

(ПЕРЕДПЛАТА)
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

На кожду зміну адреси платитися 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Телефон Свободи": 498 Montgomery Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕМОКРАТІЯ Й ЦЕРКВА

За кілька послідних днів говорив на католицькій радіовій стації „Даблю-Ел-Даблю-Ел" в Ню Йорку римо-католицький епископ-суфраган Ню Йорку Джан Дан про відносини межи католицькою церквою а державою. У своїх промовах бесідник відповідав видно на ріжні закиди, підношені проти сеї церкви, а обороняючи свою церкву перед сими закидами, він мимоходом відповів на ряд питань, які послідними часами порушується й серед нашого громадянства.

Цікава була приміром його заява про відношенне межи кат. церквою а демократією. Епископ Дан відповідав на закид, який роблять римо-католицькій церкві, що вона не годиться з демократією, себто з правлінням народа. Епископ Дан виступає як найострійше проти таких закидів. Епископ Дан рішучо заперечує, немовби римо-католицька церква була ворожа демократії. На доказ своїх тверджень епископ Дан вказує на те, що при виборах в Америці римо-католицька церква не попирає ніяких кандидатів ні партій. Що найважнійше, епископ Дан підчеркує, що римо-католицька церква не противиться навіть розділови держави від церкви.

Зі слів епископа Дана видно, що римо-католицька церква хоче входити в Америці за приятельку демократії, свобідного вибору народних представників, независимости уряду від священиків, словом повної влади народа.

Не дасться теж заперечити, що та сама церква в других краях іде зовсім другими дорогами. Ся сама церква в Польщі, приміром, не дивиться на засади демократії, але йде на руку польському урядови в гнетенню народного руху Українців, Литовців, Білоруснів. Завдяки сьому союзови межи римо-католицькою церквою а польським урядом польський уряд нині має рішаючий вплив на іменоване епископів для католиків в Америці, що найшли з „польської терториї", а ся самі люди на іменоване власних епископів найменчого впливу не мають. Хоча цього вимагалаби засада демократії, яку в Америці так обороняють оборонці католицької церкви. При помочи спеціяльних умов з Польщею Ватикан відобрав тим американським католикам, що родилися колись на землях, які тепер загарбав насильно польський салдат, можність подивати на добір заряду власної церкви.

ОБШИРНЕ ЗНАННЕ, ПРИВИЧКА ДО ДУМАННЯ І БЛАГОРОДНИЙ ЧУВСТВА — ВСЕ ТЕ НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ТОГО, ХТО ХОЧЕ БУТИ ОБРАЗОВАНИЙ В ПОВНІМ ЗНАЧІННЮ ТОГО СЛОВА.

НАЦІОНАЛЬНА СВОБОДА А ЕКОНОМІЧНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЄ ЇЇ ЧЛЕНІВ

АМЕРИКА І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ.

(Надіслана статя).

Сто пятьдесять літ тому взад Америка а радше Злучені Держави були залежні і угнетані, як ось нині Україці. Але сто пятьдесять літ тому Американці рішилися скинути з себе англійське ярмо. Посвятою, рішучостю, єдностю і своєю економічною силою, нарід американський здобув собі волю. Сто пятьдесять літ тому на світ народився новий нарід. Нарід цей проголосив нові ідеї світови: „Що кождий чоловік родиться рівний другому, що всі люде мають рівне право до життя, до свободи і щастя". Ідучи цею дорогою, Америка була отворила свої границі для цілого світа, для цілої людскости. Для всіх тих, що хотіли поліпшити своє життя чи то на поли політичнім, релігійнім, чи економічнім. Ми тепер тут пробуваючі, мали те щастя, щосьмо скористали в час з тої спосібности.

Але як усе має свій початок, так само має і кінець. По війні Америка замкнула свої границі не для того, щоб вона змінила свої погляди на людскість. Америка замкнула свою границю, бо інакше вся Европа була би виемігрувала до Америки. Тоді ані прибувшим, ані тут пробуваючим уже емігрантам і тубольцям не було би добре. Америка сталаби переповнена, бувшби робітники, але не булоби заробітку. Аби цему запобічи, аби захистити своїх мешканців від нужди, голоду і холоду, Америка рішила припинити іміграцію.

Джеферсон це схарактеризував кількома словами: „Дерево свободи може рости тільки тоді, як є підливане кровю свого народу. Свободу всилі здобути тільки той нарід, що має силу економічну". І ми, Україці, коли хочемо стати незалежним народом, мусимо зачинати від незалежних одиниць. Кождий з нас Українців повинен старатися о те, щоби стати економічно незалежним, а тоді і весь нарід буде мати силу здобути собі незалежність.

Нич так сильно не держить чоловіка в кайданах, як залежність економічна, а з тим холод, голод, нужда і знеохочення до життя, до свободи, до боротьби за волю. Бідний чоловік, бідний нарід, цілу свою силу, цілу увагу звертає не на будучність а на буденне життя здобути для себе і своєї рідні кусень хліба і захист.

Др. Володимир Сіменович.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

НАЙ БУДЕ У НАС ВСЬО ВИРАЗНЕ І ДОПОВІДЖЕНЕ.

Я вже давно хотів написати й собі декілька слів, але я мене дуже лихий пікар. В дорозі то думок богато ріжних кружляє, а прийдеться їх брати на папір то яке тяжко. Але тепер то я так вдрувався тим Церковним Конегресом, що таки не можу здержатися від того, щоби й свого голосу в тій справі не підвести.

З щирого серця витаю той Конгрес, бо то думка добра. Його дуже нам треба, те всі з нас добре відчувають. Є богато важних церковних справ, які повинні бути обговорені, а які торкаються цілого нашого народного життя. Думаю, що на тім Конгресі будуть говорити і про справу Семинарії, який хоче тут заложити епископ Богачевський і на який зібрав вже $9.531.33.

В тім семинари буде виховувати епископ Богачевський питомців, річ ясна, після свого духа. З семинара вийдуть цілком певно самі целебси. А я знова, помиваючи все друге, не бачу хісна з священиків — примусових целебсів. Бо целібат є проти права Божого і природного. З целібату нема ніякого хісна ні Богови ні людям. А жінка і діти не можуть бути на перешкоді в праці для церкви і народу. Робота залежить від характеру і спосібности чоловіка. Бо чи є ріжниця в праці між целебсом а жонатим священиком? Оба роблять однакову роботу і однаково кажуть собі за треби платити, чи жонатий з жінкою і дітьми чи целебс. З матеріяльного боку нема для народу ніякої ріжниці. Зате є велика ріжниця з морального боку. Бо в жонатого є всьо виразне і доповіджене, а в целебса навпаки, як то описував в „Свободі" недавно Клим Обух. І не можна навіть на целебсів кидати каменем за те, що у них не всьо доповіджене і виразне. Не вони в тім винуваті, а ті, що заводять примусовий целібат. А нарід хоче, щоби в священика була у людей рівнож всьо доповіджене, щоби священик не потребував перед своїми парохіянами закриватись.

Коли в краєвих часописях появилася відозва, щоби помагати бідним вдовам і сиротам по священиках, то др. Назарук зараз взявся обороняти целібат. Він знайшов готову рецепту, те тихо, таку яку знаходять і наші владики. Вони кажуть: най священики не женяться, то не буде вдів і сиріт, не буде біди.

А я ім відповім, що мужуть голосити ще кращу рецепту: най всі Українці під Польщею не женяться, то не буде біди. Бо бідують не тільки священичі вдови і сироти, але бідують разом з ними десятки тисяч других українських вдів і сиріт, От така рецепта булаби на руку й Полякам, бо вона скорше зігре Українців з лиця землі, як біда.

Я не бачу ніякого щастя для української еміграції в тім семинари, який має нам виховати примусових целебсів після духа Хомишинів, Кодиловських і Богачевських. ОО. Конзультори так радять над семинарем, як би від нього залежала ціло доля цілого нашого народа. А я думаю, що наша доля більше залежить від Рідної Школи як від семинаря. І колиб жертви зібрані на семинар йшли на Рідну Школу в старім краю чи навіть на поправу нашого шкільництва в Америці — то з цего була би дійсно справжня користь для українського народа. Бо з Рідної Школи вийдуть нові борці, які будуть далі боротися за наші національні ідеали, які будуть шанувати Франка і других наших національних геніїв і гордитися славним українським іменем.

В Рідній Школі я бачу хосен, зате не знаю кому прийде користь з семинара, який має нам виховати примусових целебсів, у яких не буде в хатах всьо виразне і доповіджене. Над тою справою треба церковному конгресови добре застановитися.

Іван Кіналь,
предс. 76 від. „Провидіння".

НАЗИВАЙМО ПО ІМЕНИ І ПІДПИСУЙМО СВОЄ ІМЯ.

В 280 числі „Свободи" вичитав я допись з Дітройт під заголовком: „Наша рутенська недбалість". В сій дописи якийсь анонімний дописуватель подає, що були тут зібрані гроші на інвалідів та що їх ще досі не відослано на властиву ціль, а тільки передержується в польськім банку.

Думаю, що в такім випадку треба було вимінити точно: Хто зібрав і скільки, а заразом підписати своє імя. Тут нема потреби таїти своє власне імя і імена других. Я взагалі був би про анонімів і проти загальників. Громадянське життя прочистимо, коли будемо знати, хто це говорить, що закидує і кому. Бо в противному разі чуються нераз діткненими і люде невинні і тому деякі загальні закиди більше приносять диха ніж помагають справі.

А рівнож підписуймо свої імена. За добру і чесну справу нема страху. За неї ворто постояти. Анонімі повинні бути допущені тільки в виїмкових случаях.

Петро Лобур,
Дітройт, Мич.

ВЖЕ ДОВШЕ НЕ МОЖНА ТЕРПІТИ.

Не можу дивитися на свою громаду, серце мене болить, що у нас нічого не робиться і мушу забрати голос в тій справі.

Десь по других громадах пливе якесь культурне і національне життя. Люде сходяться на віча, представлення і концерти. Святкують національні свята, шанують своїх національних геніїв Шевченка і Франка, спроваджують бесідників, дають реферати, підносять в народі духа — а у нас з того всього ні сліду. Навіть Свята Української Державности в нас ще досі не відсвяткували. Такий маленький Савт Порт, Конн, зробив на народнім полі вдесятеро більше від нас. І там може ледви яка сотка Українців, але дух у них сильнійший від нашої громади, де Українців треба рахувати на тисячі.

Є у нас українська кат. церква, є дозен українських товариств, українська кооператива і читальня, але життя нема. Бо тих, що піддержували життя, не стало. Одні повмирали, а другі виїхали до краю. Одна „Просвіта" ратує ситуацію як може, але в церкві на неї кричать і кажуть, що там большевики, а большевики називають знова читальників парафіянами.

Взялася читальня відсвяткувати память Першого Листопада 1918 р. і скликала представників на наради. Вибрано комітет і вже всі думали, що буде якийсь рух. Але того руху наразі не видно. Концерт має відбутися сего місяця, але я не знаю, як він випаде. Місцевий хор не знає ані одної народної пісні, а чужих співаків не допускає. Вже аж надто байдужно відносимося до народних справ, вже аж надто їх собі легковажимо. Терпіти довше того не можна. Ми мусимо ще раз зійтися і основно обдумати плян широко закроєної праці в нашій громаді. Инакше і слих по нас пропаде.

Іван Войко,
Вілкс Бері, Па.

НЕМА ГРОШЕЙ.

Розпочатий ремонт будинку у Київі, в якому мешкав Шевченко та який постановлено обернути на культурну інституцію, спинено, через брак коштів, і йому грозить повне знищення.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(51)

Мельник не завважав Вяземського. Занятий самим собою, він бормотів щось собі під носом, і по-божевільному пританцьовував на кострі, гримаючи кайданами.

— Шикалу! Ликалу! — говорив він: — злетілися вороні на богатий пір! Повернулося колесо, повернулося! Що було високо, те стало низько! Шагадам! Знимись, вітре, від млина, вдар на ворогів моїх! Кулла! Кулла! Розпечи геть костер, загаси огонь!

І дійсно, немов слухаючи його заклять, вітер знявся на площади, та, замісць щоби загасити костер, він роздув ціл ним хворост і полумінь вирвавшися крізь сухі дрова, захопила мельника і скрила його від видців.

— Шагадам! Кулла! Кулла! почулося ще за облаками диму, і голос заумер серед трісконту полаючого дерева.

Вид Коршуна майже зовсім не змінився ні від мук ні від довгої неволі в тюрмі. Сильна природа його видержала слідчі муки, та тільки в виразі лиця його зайшла зміна. Воно зробилось ніжнійше; очи дивились спокійнійше.

Дяк прочитав перед народом провину Коршуна і чекаюч його кару.

Коршун, вийшовши на поміст, перехрестився до церковних бань і поклонився до землі народови, на всі чотири боки площади.

— Прости, народе православний! — сказав він: — прости мене за гріхи мої, за розбій, і за злодійство, і за душегубство! Прости за все, чим я согрішив перед тобою. Заслужив я собі на смертну муку, даруй мені провини мої, народе православний!

І, повернувшися до катів, він сам всилив руки в приготовлені для них сильця.

— Привязуйте вже раз! — сказав він, хитнувши сивою, кучерявою головою, і не додав більше ні слова.

Тоді, на знак Івана, дяк звернувся до прочих засуджених і прочитав їм обвиненне, що змовлялись против государя, наміряли віддати Новгород і Псков литовському королеви і зносились тайно з турецьким султаном.

Їх мали повести, кого до шибениць, кого до кітла, кого до других знарядів казни.

Народ зачав голосно молитись.

— Господи, Господи! — роздалось на площади: — помилуй їх, Господи! Прийми скорше їх душі!

— Моліться за нами, праведні! — кричали деякі з товпи: — згадайте нас, коли прийдете до царства небесного!

Опричники, щоби заглушити сі слова, зачали голосно кричати:

— Гойда! Гойда! Най згинуть вороги государеві!

Але в тій хвили товпа заколихалась, всі голови звернулись в один бік і почулись голоси:

— Блаженний іде! Дивіть, дивіть! Блаженний іде!

На краю площади вказався чоловік, літ сорока, з рідонькою бородою, блідий, босий, в одній полотняній сорочці. Лице його було незвичайно кротке, а на устах грав дивний, дитинячо-добродушний усміх.

Вид сего чоловіка, посеред тільки людей переляканих або звірських, різко від них відбивав і сильне зробив враженне на всіх. Площадь затихла, казни затримано.

Всі знали блаженного, та ніхто ще не бачив на лици його такого виразу, як сегодня. Против звичаю, судорога торгала ті всміхнуті уста, неначе з кротостю боролося друге, незвичайне чувство.

Нагнувшися вперед, гримаючи путами і залізними хрестами, котрими він скрізь був обвішаний, блаженний пробирався крізь розступаючуюся товпу і йшов прямо на Івана.

— Івашку! Івашку! — кричав він з далека, перебираючи свої деревяні чотки і всміхаючися дальше: — Івашку! Чи ти мене забув?

Побачивши його, Іван жотів звернути конем і відїхати на бік, але дурноватий стояв уже біля него.

— Подивися на блаженного! — сказав він, хапаючись за узду царського коня: — щож? не повелиш стратити і блаженного? Чим Ваньо гірший від других?

— Бог з тобою! — сказав цар, добуваючи жменю золотих з узористої калитки, що висіла на золотім ланцушку коло його пояса: — на, Ваню, іди, помолись за мене.

Блаженний підставив обі руки, та зараз же вхопив їх і гроші посипались на землю.

— Ай, ай! Палить! — крикнув він, дуючи на пальці і відмахуючи їх в воздусі: — пощо ти гроші в огни розпік? Пощо в пекельнім огни розпік?

— Забирайся, Ваню! — повторив нетерпеливо Іван, — остав нас, тобі тут не місце!

— Ні, ні! Моє місце тут, з мучениками! Дай і мені мученицький віночок! За що мене обходиш? За що кривдиш? Дай і мені такий віночок, які другим роздаєш!

— Забирайся, забирайся! — сказав люто Іван.

— Не пійду! — промовив уперто дурноватий, чіпаючись за царську збрую, та як раз засмівся і став пальцем показувати на Івана.— Дивіть, дивіть! — промовив він, — що се в него на голові! У тебе цапячі роги! Тай голова твоя стала песя!

Очи Івана спалахнули.

— Проч, божевільний! — крикнув він і, вихопивши спису з рук ніблизшого опричника, він замахнувся нею на дурноватого.

Крик досади роздався між народом.

— Не займай його! — почулося в товпі: — не тикай блаженного! Над нашими головами ти маєш право, а блаженного не тикай!

Але дурноватий сміявся далі і пів по дитинячому на пів по божевільному.

— Проколи мене, царю Савле! — говорив він, відгортаючи на бік висівші на груди його хрести, — проколи мене осьде, в само серце! Чим я гірший від тих праведників? Пішли й мене в царство небесне! Хиба завидно тобі, що не будеш з нами ти, царю Савле, царю Іроде, царю кромішний?!

Списа задрожала в руці Івана. Ще одна хвилька, вона потонулаби в грудя юридичного, але новий крик народа затримав її в воздусі. Цар переміг себе і поломив свою волю, та буря мусіла побувати.

З піною в роті, з блискаючими очима, з піднятою списою, він стиснув коня ногами, вітром пустився та товпу засуджених так що іскри посипались з під кінських підків, і проколов першого, що навинувся йому під руку.

Коли він вернувся вільною ходою на своє місце, спустивши закровавлений конець списи, опричники вже вспіли відтащити блаженного.

Іван махнув списою, і кати приступили до роботи.

На блідім лици Івана показався румянець; очи його зробилися більші, на лобі надулись сині жили, і ніздрі розширились.

. . . . . .

Коли наконець ситий душегубством, він повернув конем і обїхавши навколо площади віддалився, сам обризганий кровю і окружений закровавленим полком своїм, — вороги, що сиділи на церковних хрестах, махнули, одна за одною, крилами і зачали спускатися на купи пошматованих членів і на трупів, що висіли на шибеницях...

XXXV.

Поворот до Слободи.

Перелякавши Москву, цар схотів показатися ласкавим і великодушним. На його приказ темниці отворено і увільнено всіх увязнених, котрі вже не сподівалися помилування. Деяким цар післав дарунки. Бачилось, давно кипівша в нім і довго розгорявшася злоба вибухла послідним проливом крови, і вилетіла з душі його, як поломінний стовп з огняної гори. Розсудок його успокоївся, він перестав бачити скрізь зраду.

Не кождий раз, після безневинної крови Івана мучила совість. Залежало це також від других обставин. Небесні знаки, несподівано ударивший грім, проява народної нужди лякали його чутку уяву і пхали його щоді до явної покути; але коли не було ні ознак, ні голоду, ні пожарів, внутрішний його голос мовчав і совість дрімала. Так і тепер душа Івана була спокійна. Він чув після заподіяних убийств якесь вдоволенне і спокій, як голодний, коли насситься. Більше з привички і принятого правила, ніж з потреби серця, він, вертаючи до Слободи, остановився на кілька днів молитися в Троїцькій Лаврі.

Через цілу дорогу пристав, що їхали наперед него, кидали жменями срібні гроші, бідним, а виїзджаючи з Лаври, він лишив архимандритови богатий дарунок на молебні за своє здоровле.

В Слободі тимчасом заносилося на щось такого, чого ніхто й не сподівався.

Годунов, післаний наперед приготовити для государя урочисте принятте, сповнивши своє поручение, сидів у себе дома в великій комнаті, спершися ліктями о дубовий стіл і підперши руцою голову. Він роздумував про те, що сталося в сі послідні дні, про смерть, перед котрою йому удалось уйти, про загадковий характер грозного царя, і про способи заховати його ласку, не беручи участи в справках опричників, — коли се ввійшов слуга і оповістив, що перед рундуком чекає князь Микита Романович Серебряний.

Годунов при сім імени здивований встав з лавки.

Серебряний був опальник государів, засуджений на смерть. Він втік з тюрми, і всякі зносини з ним могли йому принести смерть. Але не приймити князя або видати його цареви, було би ділом негідним, на котре Годунов не міг зважитись, бо через те стратив би народне довіре, котре для него було найдорозше. Рівночасно він згадав, що цар тепер в ласкавім настрою духа, і одним душком зрозумів, як йому поступати в сім случаю.

Не виходячи на рундук на зустріч Серебряному, він повелів зараз впровадити його до комнати. Посторонних свідків не було і, постановивши раз приймити князя, Годунов не схотів приймити його незовсім радо.

(Далі буде).

З ТЕАТРУ, МУЗИКИ Й СПОРТУ.

ГІДНА УВАГИ ФІЛЬМА.

В нюйорськім театрі Билтмор почали сими днями виставляти спроваджену з Росії фільму під наголовком „Патьомкін", яка під богато зглядами заслугує собі на близчу увагу. Приходить вона до Америки вже з виробленою славою. Ще в Европі наробила вона богато розголосу. Найліпші знатоки фільмової штуки висказувалися про неї як найкраще. Американський актор Догласс Фербенкс не мав для неї слів похвали. Так само високий погляд про неї висказав відомий німецький актор Еміль Єннингс (Дженнингз). Німецький театральний директор Макс Райнгарт, один з найбільше заслужених людий для німецького театру, який не признавав фільми як штуки, змінив свій погляд, побачивши „Патьомкіна". Німецький публіцист Макс Гарден написав про неї цілу книжку, — перша подія сього рода в світі. Все се факти, які вже самі вистарчають, щоби звернути увагу на сю фільму.

„Патьомкін" — се наза збройного кружляка російської царської фльоти. Вславився він підчас російської революції в 1905 році бунтом проти царського уряду. Сей бунт і представляє фільма Совєтіка.

Фільма починається змальованням життя на панцирнику вчасним ранком. Неустаюча праця машин. Безупинці варти. Моряки сплять у гамаках. Вартовий офіцир приходить розбуджувати.

Серед моряків підноситься филя обурення. До всяких знущань старшини прибула нова зневага. На корабель доставлено зіпсуте мясо, якого ніхто не важився їсти. Моряки добиваються від корабельного лікаря признання хробачливого мяса непадатним на поживу для моряків. До корабельної кухні помежи ряди обурених моряків уходить з товаром надутий маленький чоловічок. Оглядає мясо, бачить хробаки, і признає мясо здоровим. Серед моряків клекоче. Їсти мяса ніхто не хоче.

Труба кличе всіх на поклад. Станули рядами здовж поруч моряки. Офіцири в середині межи ними. На кепстан виступає наконець командир, і приказує: Хто вдоволений з мяса, най виступить уперед.

Виступило з моряків кількох старих моряків. Все старі зупаки, що наслужившися десятки літ, потратили в собі всяку людську подобу. Решта стоїть на місцях.

Командир починає до них промову: Знаєте, що ви зробили? Знаєте, що вас жде за сей непослух? Петля! Кождого з вас треба повісити з рей як бунтівника.

І він дає приказ покликати морську поліцію. Заким надійшли сі, ряди моряків без ніякого приказу розломилися, бо рядами пішов клич: Збиратися всі на переді корабля.

Осталася в рядах лишень горстка невдоволених, але нерішених моряків. На сих нерішених і нацькував командир корабельну сторожу, як вона вмашерувала на поклад з карабінами в руках, з багнетами на крісах. На приказ команданта стали приготовляти розстріл обступлених. З магазинів винесено велике вітрило, яким вкрито моряків, призначених на розстріл. Прикриті вітрилом ждали вони смерти. Командир каже стріляти в вітрило. Засуджені, один за другим, падуть на коліна, помолитися перед смертю. Командант розстрільного відділу вже каже зняти кріси. Вже впала команда вимірити й бути готовим до стрілу. Зараз впаде приказ стріляти.

Але тут у сю хвилю тяжкого напруження з уст одного моряка паде оклик: Товариші, не стріляйте.

Впав приказ стріляти, але морацька сторожа завагалася. Моряки, замісць потягнути за курок, стали оглядатися один на другого. Рушниці спустилися до долу.

Сього було досить, щоби кинути огонь у магазини пороху. У мить спалахнув вибух нагромаджених пристрастий бунту. Моряки кинулися на своїх офіцирів. Зі складів оружжа видали зброю. Офіцирів скидали з покладу в море. Межи ними й корабельного лікаря, котрий, як його схопили дужі морацькі руки, хапався руками зводи линви, як котеня ловиться одежі, щоби вратуватися перед утопленнем.

За короткий час корабель був у власти збунтованої залоги, на чолі котрої стояв моряк Матющенко.

Однак зі сторони моряків була одна жертва. Як звичайно, впав провідник. Моряка Вакулійчука, який мав визначну участь у бунті, вбив з кріса один морський офіцир.

Побідна, але засумована втратою товариша залога, звернула корабель під Одесу, а підіхавши до міста, виправила туди з корабля лодь з тілом убитого. Моряки зложили тіло в одеській пристани в шатрі, на сю ціль піднятім.

Сему тілови тепер судилося запалити цілу Одесу рев'люційним пожаром. По місті пішла чутка про тіло моряка в пристани. До пристані попли тисячі людий. Тут зараз став підніматися гнів народа на виновників і угнітачів. З народа піднялися аґітатори.

Коли корабель „Патьомкін" станув недалеко одеської пристани місто вислало до збунтованих моряків поживу, а робітники запевнили моряків про свої симпатії до них. Війска тимчасом счинили страшну різню серед товпи, що з гір міста виглядала в сторону корабля, що мав відвагу підняти визов царського уряду.

Та проти моряків „Патьомкіна" вислано цілу чорноморську фльоту. На „Патьомкіні" пішли горячкові приготовання до посправи, може смертельної. Але й тут остаточно перекинулася іскра революції. Коли вже битва здавалася неминучою, моряки фльоти, що мала покорити „Патьомкина", перепустили „Патьомкінців" без вистрілу.

Конець „Патьомкінської справи" лежить уже поза межами фільми. „Патьомкінці" завезли корабель до Румунії, де вони дали інтернуватися. По здушенню революції в краю, царський уряд навів переговори з провідниками моряків, обіцяв усім амнестію, заманив до краю, і тут зломив слово: провідників, які вернули, розстріляв, других заслав на Сибір.

Як видно зі сього змісту фільми, вона не має в собі большевицької пропаганди. Подія з „Патьомкіном" зовсім відорвана від нинішного уряду і від жовтневої революції 1917 року. „Патьомкін" досить вірно держиться історичних фактів.

Фільма не має в собі ніякої любовної інтриґи. Вона й не має навіть „героя" чи „героїки", яку має всяка повість, драма, всяка американська фільма. Через те й треба було незвичайної штуки поставити фільму так, щоби глядачі цікавилися нею від початку до кінця. Се трудне завдання дирекція виконала знаменито, бо виконала так, що руки директорів просто нігде не видно. Глядач має повну оману дійсности: йому здається, що се якийсь фотограф відфотографував дійсні події, як вони перед його очима розігравалися, а відтак злучив їх в одну орґанічну цілість. З того зглядy „Патьомкін" показав фільмовій штуці зовсім нові дороги розвою. „Патьомкін", се на один бік гарний памятник великій історичній події, а на другий бік важний милевий камінь на дорозі поступу фільмової штуки.

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Два представлення в Народнім Домі.

У суботу, дня 11 грудня, заходами української діточої школи в Ню Йорку буде відограна комедія Івана Франка „Учитель".

Не можна було для вистави підобрати ліпшої штуки. В ній представлено трагедію ідейної людини, що йде на службу свойому рідному народові. Нарід той темний, затуканий ріжними злодіями, як жид лихвар Вольф, не тільки не слухає тих, що йому хочуть нести світло просвіти, але навіть виступає проти них ворожо.

Геніяльний автор прекрасно змалював, як під напором упертої, ідейної праці, нарід прозріває й виявляє свою благородну й прекрасну душу, яка так довго лежала під пилом, посипаним рукою ворогів народа, що на темноті й несвідомости його будують своє безжурне життя.

Рукою великого майстра прекрасно накидані життєві образи й сама фабула пєси, що захоплює глядача, не тільки переносить його в своє рідне гірське село в Галичині, але дає йому багато матеріялу до розпізнання місцевих умов. Тут теж свідомі одиниці несуть на собі тягар проваджения просвітної й національної роботи, а більшість або безучасно спостерігає, як инші виспіжаються в своїй народній праці, або навіть шкодять тій праці. Вдивившись в ті типи, що будуть представлені на сцені, можна буде легко знайти подібних їм у нашім щоденнім сучаснім життю, та оцінити їх по заслугам.

Можу лише витати з радостю, що шкільний заряд так уміло вибрав пєсу, а тим більше, що вистава пєси Івана Франка є одночасно вшануванням його памяти.

Думаю, що Нюйорчане численно прийдуть на це представлення, де знайдуть собі розвагу, та моральне задоволення, а школі поможуть матеріяльно. Це є щасливе получення приємного з користним, в виконанням патріотичного обовязку перед національною школою.

Друга пєса буде виставлена у неділю, 12 грудня, в тій же галі, заходами товариства „Поляне". Будуть виставляти траґедію „Тарас Бульба".

Ця траґедія в Америці буде виставлена вперше. В на уявляє собою прекрасну перерібку знаменитого оповідання великого письменника Гоголя. На оповіданню „Тарас Бульба" виховалась не одна генерація на Великій Україні. Це оповідання з минулої слави козацької епохи таке захоплююче, що друкувалося воно в міліонах примірників та перечитувалося по дескільки разів. Перекладене воно майже на всі европейські мови, а зокрема на англійську.

Пєса, яка тепер буде виставлена в Ню Йорку, є найліпша перерібка того знаменитого оповідання. Вона оживляє всю минулу славу нашого славного козацтва й захоплює глядача та зворушує його до глибини душі. Знаменита лицарська наша минувшина наповняє груди глядачів гордостю й радостю, що вони є нащадки наших славних лицарів. Особливо такі пєси впливають патріотично, виховуючи нашу американську молодь, яка нічого не знає про славу своїх дідів.

Те, що ці пєси будуть виставлені театром імени Карпенка-Карого під зарядом і режисурою В. Кедровського, ґарантує, що вони будуть поставлені як найліпше, та будуть позбавлені „жидівсько-малоросійського" намулу, чим завжди псують наші пєси ті, кому зовсім чуже, а тому й не дороге українське національне. Особливо така постановка важна в „Учителю", щоби правдиво передати ідеї великого учителя Івана Франка.

Член Школи.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР

ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ

Сценічний образок в 1. акті написав свящ. Амврозій Полянський

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ.

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СПІЛКИ ІМ. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, ЧОРНОМОРСЬКОЇ І ІМ. О. БЕСАРАБОВОЇ

— отвирається —

СІЧОВИЙ БАЗАР

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ГРУДНЯ 1926 РОКУ

В СІЧОВІМ ЛЬОКАЛІ,

77 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK, N. Y.

о годині 7.30 вечером.

І БУДЕ ТРИВАТИ ДВА ТИЖНІ КОЖДОГО ДНЯ від 6-тої до 12-ої в ночи.

Маємо прекрасні річи на сім Базари, як також колесо щастя. Проситься Українців о як найчисленнійшу участь.

287-89 Старшина.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

— відбудеться —

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ВІД ДНЯ 11-ГО ДО 20-ГО ГРУДНЯ 1926 РОКУ

Часть доходу призначена на інвалідів і на Рідну Школу.

ДОБРА НАГОДА ДО НАБУТТЯ ГАРНИХ РІЧИЙ.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ. 286,8,90

Саля базару отворена в суботу і в неділю від 2-ої години пополудни до 12-ої в ночи. В инші дні від 5-ої до 12-ої в ночи.

УВАГА! НЮЙОРЧАНИ! УВАГА!

НОВА ПОСТАНОВКА! — ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА „ПОМОРЯНИ"

— відограє —

ТЕАТР ІМ. КАРПЕНКА КАРОГО, режисер В. Кедровський

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ГРУДНЯ 1926 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217 E. 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ТАРАС БУЛЬБА

трагедія в 5-ти діях.

1 ДІЯ
1. Картина: „ПРИХАЛИ"
2. Картина: „НА СІЧ"

2 ДІЯ
„ЗРАДА ЗА ЛЮБОВ"

3 ДІЯ
Я тебе породив і я тебе вбю!

4 ДІЯ
1. Картина: „В КОРЧМІ"
2. Картина: „СМЕРТЬ ОСТАПА"

5. ДІЯ „ОХІ СТАРІСТЬ НЕ РАДІСТЬ".

ПОЧАТОК о год. 8-ій вечер. — ВСТУП $1.00 і 75 цент.

Громадяни! Се перша поважна вистава в сім сизоні, на яку щиро запрошує всіх громадян — Комітет. 288

ПОЗІР! ПОЗІР!

Коли хочете спровадити до Канади свою родину чи знакомих з Галичини або України, то ми Вам спровадимо їх без найменьшого клопоту для Вас. Спроваджениими іміґрантами через нашу фірму заопікуємося і тут на місци. Звертаючися в тих справах до нас, Ви щадите гроші і час. Пишіть по інформації до

ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY,

243 CRAIG STREET, WEST MONTREAL, QUE., CANADA.

ЧИ В ЕДИНОВЛАСТЮ СПАСЕННЄ НАРОДА

(Історія единовласта в Січовій Орґанізації в Америці як причинок до розвязки сього питання).

(3)

(Докінченне).

Заклик прочитав Назарук на зборах головної старшини і старшин II. шикаговського округа дня 13. жовтня 1924. Присутний був також отаман IV. округа з Гентремк, Дітройт, д. М. Майорчак. Ще перед читанням заклику д. М. Майорчак в імени IV. округа зажадав, щоб „Січ" була редаґована в дусі більш ворожім до Поляків. Сего самого домагався також я, ґр. Д. Заболоцький, отаман II. окр. і гол. писар фін. ґр. М. Сарабун. На сі домагання п. Назарук заявив, що він радше уступить з редакторства, як буде писати щонебудь против Поляків. На сім ми й побачили, що з сеї муки хліба не буде і що „Січ" з таким редактором жити не може.

І відчитано заклик довгий, обширний, він увесь крутиться коло одного: Власть в одній особі. Гетьман Павло, Отаман Гриневецький і — і Вільна Україна.

Вивязалася дискусія. Забирали голоси: Ом. Тарнавський, Д. Заболоцький, М. Майорчак, я, Р. Бойко, І. Шкраба, М. Сарабун, С. Мурин і инші. Нас трох: я, М. Майорчак і Д. Заболоцький рішучо ставали против кинення такого заклику між нарід, бо се пошкодить не тільки „Січи", але всій українській справі. Та ми були в меншости. Відозву опубліковано в „Січи" і осібною брошуркою. Автором відозви та інспіратором всієї акції був др. Назарук.

У відповідь на відозву — посипалися листи з протестами. І знов пішли сотні за сотнями. Пішла найстарша „Січ" ім. Б. Хмельницького в Ню Йорку, „Січи" в Пітсбурґу, а „Січ" ім. Б. Хмельницького в Ню Йорку навіть помістила свій протест на сторінках „Свободи". Та се п. отаманови і п. Назарукови не помогло: вони тішилися, що то вони потрафлять.

В самім Шикаґо ратувалося як мога, та й тут відозва відбилася не ліпше. Впала сотня в Борнсайд. Зі сотень, що числили звиж сто членів, осталo ледви 10—20, а отаман з Назаруком дискутували над тим, хто на яку посаду при гетьмані надається. До „Січи" пхали нечувані лайки на всіх наших славних людей, ґереїв, писателів, історників, послів і т. и.

Та ще може і відозва не була би так поділала на „Січи" як би не публична присяга п. отаманови Скоропадському на Січовім Падолистовім Святі в Шикаґо дня 2. падолиста 1924.

Трапилася до сего ось яка пригода: За ініціятивою п. Заборецького з Ню Йорку на зїзді в Филаделфії, Па., я, за порадою деяких старшин — постарався о булаву, яку всі оружні старшини припоручили мені вручити отаманови на згаданім святі. Думав я про булаву орґанізаційну, яку отаман мавби передавати отаманови (як говорив Січовий статут), та тут п. Назарук порадив, що ліпше ней се буде п. Гриневецькому презент за працю. Коли я йому сю булаву вручив прилюдно з промовою, яка була опублікована в „Січи" в падолисті 1924, отаман розплакався, бо се була для него несподіванка, і давай на сцені говорити пририхтований Назаруком „Отче наш" — а в нім присягати на вірність Скоропадському. Та не тільки, що сам присягав, а зажадав, щоб за ним присягали всі старшини і весь загал. Як можна було сподіватися, замісць присяги, зчинився на сали гамір. Люде зачали виходити. Старшини, просто не знаючи, що з отаманом діється, почали сходити зі сцени...

Отся подія, вистроєна отаманом, наробила шуму на ціле Шикаґо. Від сего часу шикаґовський загал взяв Січовиків на глум. Годі було стримати нарід від кпин з цілої Січової Орґанізації. На лихо ще в той час став в Шикаґо орґанізуватись „Клюб Інтелігенції", а п. Назарук став за ним з усіх сил аґітувати, впоюючи в наших інтеліґентів, що їм з хлопами не за „пан-браць" та що вони мають Богом дане право рядити, а темна маса має їм поминуватися й слухати. Говорив п. Назарук, що хлоповн не треба знати, що діється в орґанізації. Хлоп має дати вкладку і мовчати. Інтеліґенція за се збуде йому державу.

Почувши такі слова від п. Назарука, „хлопи" сказали: „Коли так, най вже робить інтеліґенція". П. Назарук сим не зажурився. Він пустив аґітацію: Віча, збори, свята і т. п. — се хаос. Гроші висилати для голодуючих в краю, се сором: ми не жебраки! Ми маємо гетьмана свого. „Обєднання" нам не потрібно!

Побачив наконець і п. Назарук, що то не жарти, коли вже не було з чого платні взяти. Тоді то він робив заходи стати редактором „Свободи". Як се не вдалося, давай ганити Союз, що то посмертна, погробова орґанізація, а став зате вихвалювати в „Січи" священиків та епископа. Пішли релігійні статті за католицизмом, целібатом, конкордатом. Замісць римське „единовласте". Порівнує единовласте в „Січи" з единовластем у Ватикані. Виводить з того, що Січ і церква католицька збудують Україну з Павлом (православним!) на чолі.

Зачинається в „Січи явна релігійна боротьба проти православя. Сему спротивився старий друкар, покійний Г. Копчинський. За сей його протест й з праці вигнали. Позбавлений хліба, старий віком робітник захорів і помер, осиротуючи 3 малих дітей та жену.

„Січ" дійшла до того, що почали явно виступати проти нас инші орґанізації та часописи. Я казав, щоб отаман скликав надзвичайний зїзд, вважаючи, що лихови ще можна зарадити.

Я заявив, що в противнім разі уступлю, бо не хочу, щоб на мене тикали люди пальцями, як на якого маняка, ласого на королівські посади. Пробував заводити з ними борбу отаман II. округа Д. Заболицький, та його осунено. Остався на переш кроді ще я і д. М. Майорчак. Коли тільки отаман побачив, що я наміряю резиґнувати, порадився з Назаруком, що ліпше буде мене усунути, бо се змішить їх авторітет. І так зробили: Дня 11. серпня 1925 р. мене отаман усуває, — а за причину подає брак фінансів і мій занепад на здоровлю. Та не тільки, що усунули мене, а ще й пробували представити мене злодієм, хоча сам д. Р. Бойко при свідку д. М. Джигановськім, заст. отамана II. окр., заявив мені, що се тільки їх „ліци" на мене, щоб мене стримувати від виступу проти них.

Остатними днями усунув гол. отаман др. Гриневецький з „Січи" д. М. Майорчака, того Січового працьовника і мужа довіря гол. управи, що найбільше причинився для розросту Січової Орґанізації. Усунув його по причині, що сей явно все і всюда заявляв, що не годиться з монархізмом, та що старався вивести Січову Орґанізацію назад на правдивий її національний, демократичний шлях.

Хто остав тепер в Січи, всім відомо. Дві сотні в Гентрамку (що мають по десять членів). Пять сотень в Шикаґо, що мають по 10—20 членів і ще кілька малих відділів по околицях. Монархізм кожне, хоч не скоднає так скоро шкода, нанесена ним нашій суспільности в Америці. П. Назарук довго не загрівся в Січи: пішов до „Америки". Що він там тепер творить, бачимо. Мені приємно дивитися, що люди скоро пізнали на його роботі, бо коли б був зачав говорити про него, булиб сказали: От, вигнали з Січи— і кричить. Видно, що наш нарід научився розумітися на людях.

Кінчаючи сего листа, позволю собі покликати Вас, Товариші Січовики і Старшини з Шикаґо а іменно: др. І. Смук, Р. Бойко, Д. Шумовський, И. Федасюк, М. Джигановський, П. Гудзей, І. Шкраба, І. і В. Гавришків, С. Лабай (з Гері, Інд.), І. Габро, С. Мурин, Т. Кривовяз, В. Коваль, П. Васильовський, І. Всробель, Д. Атаманець, і Вас знані і незнані Товариші з Детройт — Гентрамк: Беріться до праці над ратованєм Січової Орґанізації. Прийдіть з монархізмом до порядку дневного. Очистіть Січову Орґанізацію з монархізму і единовластя!

Кличу далі до Вас, що ще стоїте в Січових рядах: Направте зло. Вибридіть на чисту воду. В сім поможуть Вам всі, що були колись в рядах Січових і весь український загал тут в Америці та Канаді.

Степан Мусійчук,
бувший головний писар рекордовий Січової Орґанізації Українців в Америці і менаджер часописи „Січ" від 1920 до 1925 року.

КОЛЯДИ

Коляди, партитура на чотири голоси етимольоґічна правопись, видане Юрія Павлуся. Ціна $2.00. Замовлення пишіть до

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКА ПРОСТА ДОРОГА до

ГДАНЬСКА

$18 & 50

ВПРОСТ ДО ГДАНЬСКА 3-тою КЛЯСОЮ ОДИНОКОЮ БЕЗПОСЕРЕДНЮ ЛІНІЄЮ.

Не треба пересідати з корабля на корабель ані вестися довго поїздом, що є правдивою вигодою.

З Данцигу поспішні поїзди до Львова і других міст в Галичині, Буковині і Підкарпатській Україні.

$180 ТАМ І НАПОВОРОТ

третою клясою туристів (бувша друга кляса), лишень $10 понад звичайну трету клясу в одну сторону, $15 в обі сторони.

Коли заміряєте їхати

ДО ГАЛИЧИНИ

поінформуйтеся о їзді.

БАЛТИЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЛІНІЄЮ „ЛІТУАНІЯ" ..... 23. грудня
„ЕСТОНІЯ" ..... 11. січня

По інформації голоситися до місцевих агентів або впрост до лінії 8—10 BRIDGE ST., NEW YORK

НОВЕ ПІРЯ НА ПОСТЕЛІ

Не видавайте ані цента довки не дістанете пін Нового Санітарного Піря на постелі, подушки, перини і другого домашнього вжитку. Ви здиву єтеся, коли порівняєте його з иншими. Ми оплатимо пересилку. Вдоволення гарантоване. Понад 12 літ в бизнесі. Пишіть сейчас по дарову книжку дешевости і зразки піря. AMERICAN FEATHER & PILLOW CO., Dept. 36-D, Nashville, Tenn.

КУПУЮ

лоти невиплачені, не робить ріжниці, в якій околиці; пожичаю гроші на порожні лоти. Голоситися: 288-89

МИХАЙЛО Т. МУЛЯР
11913 JOS. CAMPAU AVENUE,
HAMTRAMCK, MICH.

ЧОРНІ ЗНАКИ ПІД ОЧИМА ЗНАК ОСТОРОГИ.

Пильнуйте чорних знаків під очима, бо вони говорять виразно про ваше здоровлє. Здорова особа ніколи не має чорних знаків, а зір є все чистий. Коли терпите на нирки або мочевий міхур або від солітера, ваші очи сейчас виявлять вам се. Звичайно в такім випадках зір є притемнений, чорні значки показуються вам перед очима, котрі також в непорядку, що нищить здоровлє, енерґію та все житя хорого. Коли маєся солітера, се можна легко пізнати по хоровитім, знищенім і хоровито-блідім виглядї особи. Тисячі мущин, женщин і дітий терпить чи лічиться безуспішно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір солітер. Певними познаками цего є відходячі части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимиканн лакиством, обложений язик, зага, болі в кривах, членах і в ногах, заворот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нидіння, підкоми попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дасться відчувати дивне бурколїння від жолудка до внутрешности. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий віддих, сльовує що хвилини, попадає в апатію, знеохота до ярмів, завсїди лінивий. Є відомо, що епілептичні напади спричинює цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може зухусити свою жертву. Позбудьтеся цего потвора сейчас, заки підкопає ваше здоровлє безповоротно. Вишлість $10.65 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається лише у Royal Laboratory, 148 Netting Buildg. Windsor, Ont. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. За після-платою не висилаємо. (С.7)

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

Звісний понад 50 років.

Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обкута ціна і дешева. Достарчуємо автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого! ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
46 Freeport Ave., Bayonne, N.J.
Telephone 540

ГЛУПОТА ЧИ АВТОСУГГЕСТІЯ?

Дещо з політичної гумористики.

Серед голосів польської преси, які роздалися на тему національного питання в Польщі, а українського зокрема, у звязку з траґічною подією на вул. Королївській, не нотували ми дотепних статтей львівського „Веку Нового". А писалося там завзято про „руску справу" найнеімовірніші несепітниці. Не нотували ми тих голосів тому, що їх автори стоять на рівні культурного розвитку двірської кухарки. Нпр., говорячи про „кшивди руске", до яких дочіплено „австро-пруські обіцянки", доходять редактори цього бульварного свистка до того, що Українцям живеться, як у Бога за дверима. Зрештою які дикі претенсії мають ті „Русіні". Таж вони в р. 1910 платили мало податків в порівнанні з Поляками і Жидами (на спілку). А народні школи вони мали ще в р. 1923 і то в значному числї. Зрештою, по що Українцям шкіл, бо „скоро державною мовою є польська мова, то школа в чужій мові є комфортом, на який може дозволити собі тільки богате громадянство". І так в безконечність, немов серед високої горячки.

Займатися такими мудрощами, зайва витрата часу. Але з огляду на те, що тепер дуже сумні часи, наш фейлетоніст десь запропастився, а читаюча публика нарікає на „сухість" нашого орґану, — ми постановили зупинитися на одній зі статтей „Веку Нового" з т. зв. „руского циклю". Називається вона „Наші помилки". Дивно що такі досконалі люде мають і свої помилки. Але признання до них свідчить тільки про їх скромність і благородність.

А пишеться в тій статті, що: „Жалї Русинів за зменшення народного шкільництва є безпідставні, що на власний університет можуть ще пождати з огляду на те, що держава не має потрібних на те великих диспозиційних фондів".

Зрештою справа університету є тільки вимогою аґітаційного характеру. Справа корениться в чому иншому.

„Щоби це зрозуміти, почнемо від параболи. У господаря нашого розкудукадалася курка так, що своїм криком будила сусїдів. Щоби тому запобігти, господар скликав на нараду лиса, живучого з милостині діда-волоцюгу і підстарілого панча зі сусїдного двора, який сам бавився і бавив инших, пускаючи ріжнокольорові бальонники. Лис радив: нехай курка викудукадається, то перестане, бо йому йшло про те, щоби курка далї водила курята, які він поривав би; дід говорив: мені по суті все одно, я служу тим, що мене годують, а чепурний панич з двора, бажаючи зробити щось такого, чого ще не було, радив пристрости курку у вірлині крила — нехай під небозводом свобідно ширяє. А тимчасом курка була попросту голодна і її обсїли ріжні плюгаві насікомі. На заспокоєння була тільки одна рада: курку треба викупати, обсипати порошком, що нищить насікомі і дати їй їсти, аби заспокоїти і мати з неї користь. В тій точці у значній мірі міститься розвязка руської квестії, а ніяка комісія, зложена з фаворитів, її не розвяже".

І нехай хто скаже, що не бистроумне порівняння і чи не глибоке схоплення суті справи? Нема то, як „кресові" політики. Як пластично представлено! Просто завість мусить розбирати инших керманичів „кресово-патріотичної" преси.

Ця „параболя" про курку з лисами, дїдами і паничами наглядно свідчить, що її писав якийсь фільософ зпоміж освоєних домашних звірят. Найправдоподібніше пристарілий осел, якому требаб посипати порошок, що нищить насікомі, але на мозок.

(„Діло").

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР! ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТ.-ПРОСВІТ. КЛЮБУ

— устроюється —

ВИКЛАД

ПО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, 12. ГРУДНЯ 1926

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ 57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Виклад дає др. Л. Цегельський.

Початок о год. 2. пополудни.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Товариші Робітники! Звертаємось до вас з кличем прийти громадно на цей виклад, що повинен зацікавити кождого Українця і Українку. Се перший раз в Нюарку буде ціла серія викладів кождої неділї з Історії України. 288

І. Стецко, секр.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. В-к. — Адреса комітету, що скликує конгрес української католицької церкви, така: гр. М. Дармоград, 809 North Franklin St., Philadelphia, Pa.

„Ковт". — Не можна наперед сказати, що Ваша допись буде поміщена, поки вона не прийде до редакції. Чи се така страшна невдача, якби Ви написали й подали допись, а вона не була поміщена? Чи маємо й Вам повторити досвід, який ми мали з другими подібними дописувачами? Що всі ті, що наперед питаються, чи буде поміщене, а відтак збираються писати допись, подобають на ті курки, що наперед кудкудакають, а відтак яйця не зносять.

М. К., Нью Йорк. — Вашої допису про те, щоби посилки до краю пересилати лишень через Обєднанє, не містимо, бо зайве взивати до того, що всі просто діяльні люди вже практично признали за вказане. Вже в нас се було нераз піднощене, що се і дешевше і практичнїйше, бо є загальна контроля.

В. К., Бруклин. — Що робити, як священик робить перешкоди проти вибору делеґата на український католицький конґрес, не наше діло Вам радити. Віднесіться з тим до людий, які скликають сей конґрес. Ми певні, що вони Вам радо порадять.

ЮВІЛЕЙ АЛЕКСАНДРА ГАРКАВЕНКА.

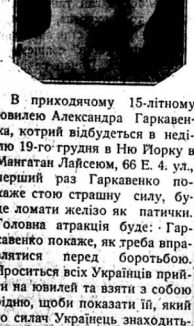

В приходячому 15-літному ювилею Александра Гаркавенка, котрий відбудеться в неділю 19-го грудня в Ню Йорку в Мангаттан Лайсеюм, 66 Е. 4. ул., перший раз Гаркавенко покаже стою страшну силу, буде ломати желїзо як патички. Головна атракція буде: Гаркавенко покаже, як треба вправлятися перед боротьбою. Проситься всїх Українців прийти на ювилей та взяти з собою рідню, щоби показати їй, який то силач Українець знаходиться у світї.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В БЕЙОН, Н. ДЖ.

Заходом Укр. Наук. Муз. Т-ва, відділу Союза Укр. Роб. Організації при помощі Укр. Роб. Хору з Джерзі Сити, Н. Дж., устроюється на фонд допомоги поліпшаючи на Західній Україні

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-го ГРУДНЯ 1926 в Лейбор Лайсіюм Гол, 72, Вест 25-та вул., Бейон, Н. Дж. Початок точно о год. 2-ій пополудни. Вступ 50 цент. 288 Концертовий Комітет.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, вул. 76, повідомляє всїх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в суботу, 11. грудня, точно о год. 7-ій вечером, у звичайній гали. Проситься всїх членів прийти на час, бо маємо богато важних справ до полагодженя. Напоминається членів, щоби не присилали дїтий, бо ніяк дїтий зовсїм не будуть брати місячного. В останній раз взивається тих членів, котрі еще винуваті на Сиротинець. Як і інші датки, належні на цїли Братством, щоб на тім мітинґу вирівнали. Буде вибір уряду на рік 1927. Контрольна комісія здасть звіт з минувших 6 місяців. На мітинґу роздасться календарі У. Н. С., за котрі кождий член має заплатити по 30 .— Іван Лисик, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, вул. 39, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1-ій годині пополудни, в недїлю, дня 12. грудня, в гали церковній, 106 Сант Вібфор Еве. На порядку нарад: 1. Справоздание касове, 2. вибір нового уряду, 3. справа Сиротинця при У. Н. Союзі. — Ів. Фецич, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорожська Січ, вул. 385, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о год. 7.30 вечером в середу, дня 15. грудня, в гали Укр. Дому Просвіти, 700 Джексон Атрі N. E. Є бікучі справи до полагодженя, бо є вибір уряду на рік 1927. Обовязком кождого члена бути на сім мітинґу. — Мих. Канюк, предс.; Йосиф Греськів, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, вул. 252, подає до відома всїм своїм членам, що річний мітинґ відбудеться в четвер, дня 16. грудня, о год. 7.30 вечер, в Укр. Нар. Гали, 1950 W. Erie St., при Робей ул. Проситься всїх прийти на означений час. На мітинґу будеться вибирати уряд на рік 1927 і є важна справа до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати всї свої залеглости, бо контрольна комісія буде контролювати книжки. — Н. Чітвиський, предс.; С. Баґрий, кас.; П. Хвиник, секр.

НЕСКЕГОНІН, ПА. Бр. св. Михаїла, вул. 234, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в недїлю, дня 12. грудня, о годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься всїх членів явитись на означений час. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. Неявившійся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Теодор Кабак, предс.; Юліян Новак, кас.; Василь Лупишин, секр.

АГЕНТИ — НОВИЙ ПЛЯН дуже легко дасть Вам заробити $50 до $100 тиждень, продаючи сорочки впрост людям. Капіталу не практично не вимагає. Гарантована самому фабрику. Пишіть зараз до Парфект. Сорсес, MADISON SHIRTS, 564 Broadway, New York.

Телефон: Gramercy 5881.

Др. Ки. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИЯДИ.
урядові години: від 10. до 12. рано, від 6. до 8. вечер
В недїлї від 2. до 4. попол.
311 E. 6th St., NEW YORK CITY.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛЇСТИ ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ ЗА ВАШИХ НЕДУГАХ.

Без ріжниці, як застарілу Вашу недугу, я Вам поможу.

Хронічні недуги мущин і женщин лечу успішно модерними методами.

ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всїх недугах нервових, шкірних, кровних, нирковых, мочевих, ревматичних, геморойдів та недугах кишок. З незамінчиву кашу кров.

Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. X-РЕЙ і хемічна аналіза

ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK, межи 4th Ave. і Irvington Pl.

Годині: Денно 9. рано до 8 вечер; в недїлї від 9 рано до 4 пополудни.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дїтий.
Найновершій електричні апарати.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА

Житомирського заведення порода і Київського Зайшеського шпиталя.

E. SHMILENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ДВА ВІРНИХ.

„Old Faitful Geyser" в Єлоустон Національнім Парку раз в раз витрискує по годинни. Трінера Гірке Вино незабуде вічистити ваші внутренности в пару годинах. Вони оба є вірні. Дер-

TRINER'S BITTER WINE

THE TWO FAITHFULS

жіть Трінера Гірке вино в хаті, щоб поліпшити ваш апетит, нестравність, запаморочення, мігрему, нервовість і подібні клопоти жолудкові. Коли хочете приозодобити вашу хату гарним образом, вишиого „Old Faithful Geyser" в гарних кольорах, то Трінерстінні календарі на 1927 р. принесуть сей чудовий вид до вашої хати. Спитайте вашого доставця за ним або пришлїть 10 ц. на кошта пересилки: Joseph Triner Company, 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Трінера Гірке Вино є дешевим лікарством. І бутелька $1.25, оказові бутельки будуть висані по одержаню 15 ц., надісланих на повисший адрес.

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО.

ШИФКАРТИ до і з краю по зниженій ціні.

СПРОВАДЖУЄМО кревних і знакомих до АМЕРИКИ і КАНАДИ.

КОНТРАКТИ розновласти та инші нотаріяльні документи.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжнородні бізнеси.

Голоситися особисто або листовно у всїх справах до нашого Б�юРА по совісні поради та ретельну услугу. 223—

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, near Ave. A, NEW YORK, N. Y.

До Америки і Канади.

На многі запити подаю до відома, що американський іміґраційний закон признає першенство на приїзд до Америки: хліборобам (фармерам) і хліборобським робітникам, огородникам, пасічникам і лісовим робітникам, без огляду, чи мають кревних або знакомих в Америці, чи ні.

Тесаме першенство мають самотні діти у віці від 18 до 21 літ, і родичі горожан.

До Канади можуть також їхати хлібороби і хліборобські робітники та робітниці.

По близші інформації зголошуватись до: 259—

GLOBE SERVICE CO.,
436 W. 23RD STREET, NEW YORK CITY
ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, президент.

НА РІЗДВО НОВИЙ РІК

ТЕЛЕҐРАФІЧНО АБО ПОЧТОЮ пересилайте до краю гроші

В ДОЛЯРАХ

Найбезпечнійше, найскорше, найтаньше

МОЖЕТЕ ЦЕ ЗРОБИТИ ЗА НАШИМ ПОСЕРЕДНИЦТВОМ.

ПОВНА ҐАРАНТІЯ. — ЧЕМНА ОБСЛУГА.

Ціни знижені на всї святочні посилки.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ. — СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ.

Пишіть по цінник і аплікації до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK
BRANCH — FIRST AVE., COR. 7TH ST., NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

Нового виробу „Рекорди Колюмбії" се самі популярні танці, вокальні, музичні надспідвами, грані або співані Вам до вподоби. Рекорди Колюмбії роблені тепер електрично, що значить побільшенне голосу, гарнїйший тон і усуненне всякого хрипіння.

288—

П ГУМЕНЮКА ОРХЕСТРА.
10 цалів 75 центів.

27064Г Танцюйте, молодички, Вся родина навеселяю,	Колюмбія Оркестра
27049Г Бім-бам, полька Від кутика до кутика, полька	Колюмбія Оркестра
27050Г Ой вишельки, черешельки, Гоп, Марку, покинь сварку,	коломийка козак
27054Г Гамай кицю, полька Тих-тих-тих, полька	
27055Г Заручини Виконцертини	
70002Г Українське Весїлля, Часть I. Українське Весїлля, Часть II.	12-цалева $1.25

27070Г Поправини, Часть I. Поправини, Часть II.	10-цалева 75 ц.
27071Г Чабан Гуцулка	

Е. ЖУКОВСЬКИЙ, баритон.
10-цалеві 75 центів.

27065Г Борщик з грибами Заграли, заграли	
27047Г Молода на відходї Віват, пані свахи	
27048Г Коваленко В хаті свекрухи	
27059Г Коза Дерєза Великі панята	
27060Г Бодайся коґут внудни Тонко пряда	
27072Г Старість не радість Не женися, сину	

HOLOWATY'S MUSIC SUPPLY
(MIZNARODNY BAZAR)
703 FAIRMOUNT AVENUE, PHILADELPHIA, PA.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (український повістковий Буквар п. Матвійчука)	40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (для другої кляси, п. Матвійчука)	45 ц.
БУКВАР, зладжений п. Д. Андрейком	50 ц.
БУКВАР (Народна Школа)	30 ц.
ЧИТАНКА, друга	30 ц.
ЧИТАНКА, III. і IV.	75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича	50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав І. К.	15 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ БІБЛИНА, Старого і Нового Завіта	60 ц.
КАТЕХИЗМ	30 ц.
ПОЧАТКОВА ҐЕОҐРАФІЯ, Ст. Рудницького	75 ц.

Гроші належить посилати рівночасно з замовленнєм. За посліплатою (С. О. D.) книжок невисилаємо.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛИ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ.

Проситься всї відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими виконаннями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ до заряду мого дому і доглядання моїх троє дітий, від літ 7 до 11. Зголошення прошу посилати на таку адресу: 287-92
Mr. M. H., c/o SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th Street, New York, N. Y.

ЦЬОГО ВМЕРЛА. Того року календарі Цьогі нема, а для того всякі Сичовий Базар видав инший ГУМОРИСТИЧНИЙ КАЛЕНДАР, якого ціна лиш 35 ц. Хто купить 5, дістане оден дарома 10, 3 дарон. Пишіть: 287-92
SICAOWY BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ВІД $15.00 ДО $25.00

можна легко заробити кождому. Пишіть сейчас по зразки. STAR TRADING CO., 436 E. 16th St., New York City. 280—

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляється інтересованих, що моєї теперішна адреса є:
JOHN ZARSKY,
619 Elm Street,
ROSELLE PARK, N. J.
288-89

ПОШУКУЮ мущини Україна, старшого віком, котрий чи може працювати у фабриці, а хотів би бути при українській родині на фармі. Голоситися листовно до: 288-93
HARRY ROMANCHUK,
Columbia Co., Stottville, N. Y.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, маючий чотирнайцятьлітну практику в Америці, знаючий свій фах як слід, гладко пише. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу: 288-90
D. D. SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЙ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всїх судах; радить в переглядженим абстракти; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Кто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 8 книжок В. Будзиновського:
1) Ішли дїти на муки, 2) Історія України І. (давний вік), 3) Історія України II. (литовсько-польський вік), 4) З живого медведя (комедія), оповідання: 5) Дїти віри батьків, 6) Шаґін і Сірко, 7) Небожик ходить, 8) Волю бути козачком, 9) Пластун. 279-

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: W. Budzynowsky, Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ПІРЯ.

Продаємо правдиве гусяче пір'ю, ціле з мохом, дерге руками, найлїпший гусячий мох, правдивий імпортований насин до піря. Товар гарантований або гроші назад. Висилаємо по цїлій Америці. Пишіть по безплатні пробки піря і полотна до найбільшого і найстаршого українського складу: M. J. ZAK, Box 8 96, Passaic, N. J. 259—

ІДЕАЛЬНИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАР.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШИ ЗА СЕ ЗОЛОТЕ 14 КАР. ПЕРО З ВАШИМ ІМЕНЕМ.

Безплатно 14 кар. золотом.

Для обзнакомлення особиста з нашим чудовим пером предкладаємо його, котре стоїть $3.00, лишень за $1.75. Кроме сего вигравимо Ваше імя на нїм золотими буквами. Перо гарантуємо. Само напоминаємо і є 14 кар. За ту саму ціну пишемо даваче перо з позолоченим кільцем для стяжочки. Не посилайте цента, лишень імя і адресу. Заплатите аж при відборі пера. 75 та поспеку або коли прищете гроші, пересилку оплатимо самі. Коли будете невдоволені, звернемо гроші. Гарна річ на подарунки для рідних і ярких.

Замовляйте і пишіть: 259с—
Ф. ЛЕВИНСОН, Dept. 13.
404 — 4th Ave., New York, N. Y.

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys.
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Опіси і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також ваші кевіки винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглядженя, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші прямини, умірковані цїни, скора обслуга, понад 25 лїт практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИКОНУЧАЛ КЕРЧІ НА ВЕСЇЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

189 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 8885